

Συνέντευξη του Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα στο πρακτορείο εκκλησιαστικών ειδήσεων Romfea.gr

Συνέντευξη στο πρακτορείο εκκλησιαστικών ειδήσεων Romfea.gr παραχώρησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

Σεβασμιώτατε, σήμερα αρχίζουν οι εργασίες της Ιεράς Συνόδου Ιεραρχίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος. Μεταξύ άλλων, αναμένεται και η συζήτηση της εκκλησιαστικής καταστάσεως στην Ουκρανία και της συνδεδεμένης με αυτή κρίσεως στις σχέσεις μεταξύ της Ρωσικής Εκκλησίας και του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Ποιο είναι το πλέον σημαντικό που θεωρείτε θα μπορούσατε να πείτε εν όψη της επικείμενης συζητήσεως του Ουκρανικού από την Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος;

Το ουκρανικό αυτοκέφαλο ήταν το κύριο θέμα του Γράμματος, το οποίο απέστειλε χθες στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών κ.κ. Κύριλλος. Το Γράμμα παρουσιάζει τη θέση της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας επί του θέματος και δύναμαι να υποθέσω ότι αυτό θα συζητηθεί από τη Σύνοδο Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Από την πλευρά μου κρίνω απαραίτητο να επιστήσω την προσοχή στο γεγονός ότι όλες οι κινήσεις, στις οποίες προβαίνει αυτή τη στιγμή το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως ως προς τη δημιουργία μιας αυτοκεφάλου Εκκλησίας στην Ουκρανία, δεν αφορούν την υφιστάμενη στη χώρα και αναγνωρισμένη από την οικουμενική Ορθοδοξία κανονική Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας δεν υπέβαλε αίτημα περί εκχωρήσεως αυτοκεφαλίας στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Πολύ περισσότερο, η Ιεραρχία της εξέδωσε ανακοινωθέν, όπου τόνισε ότι το παρόν καθεστώς της Ουκρανικής Εκκλησίας, ως αυτοδιοικήτου Εκκλησίας, αλλά υπαγομένης στο Πατριαρχείο Μόσχας, είναι και το καλύτερο γι' αυτήν. Ωστόσο, αγνοήθηκε αυτή η θέση της κανονικής Ιεραρχίας της Ουκρανίας με τον εξονομασμό στο Κίεβο δύο εξάρχων του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, προκειμένου να εφαρμοσούν το σχέδιο του ουκρανικού αυτοκεφάλου. Εφόσον, όπως προαναφέρθηκε ήδη, η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας δεν υπέβαλε αίτημα περί εκχωρήσεως αυτοκεφαλίας, η άμεση προτεραιότητα των εξάρχων ήταν να προλειάνουν το έδαφος για τη δημιουργία στην Ουκρανία μιας νέας, παράλληλης οντότητας, η οποία να συμπεριλαμβάνει τους σημερινούς σχισματικούς και στην οποία θα χορηγηθεί ο Τόμος Αυτοκεφαλίας. Αυτή η οντότητα αναμένεται να υιοθετήσει την επωνυμία της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας, την οποία την επωνυμία, μέσω ειδικών νόμων του Κοινοβουλίου της Ουκρανίας, οι οποίοι εισάγουν διάκριση εις βάρος της, επιχειρούν εκ των προτέρων να την αφαιρέσουν από την κανονική Εκκλησία με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Ονούφριο.

Εκπρόσωποι των κρατικών αρχών της Ουκρανίας δηλώνουν απροκάλυπτα ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας διά βίας θα μετονομασθεί σε Μητρόπολη της Ρωσικής Εκκλησίας στην Ουκρανία. Ως εκ τούτου, αρχηγοί του σχίσματος υποστηρίζουν ότι αυτή θα στερηθεί νομικά δικαιώματα επί των Ιερών Ναών και Μονών, οι οποίοι της ανήκουν, του κορυφαίου ιερού σεβάσματος της Ουκρανικής Εκκλησίας, Λαύρας των Σπηλαίων του Κιέβου μηδέ εξαιρουμένου.

Τα πάντα ταύτα σημαίνουν ότι πάροικοι θα καναντήσουν η πλειοψηφία των Ορθοδόξων χριστιανών, από τους οποίους μαζικά θα αρπάζουν Ναούς και Μονές, όχι κατά τρόπον ληστρικό, όπως γινόταν μέχρι σήμερα, αλλά βάσει νόμων πλέον.

Κάποτε, στα πλαίσια ανακηρύξεως αυτοκεφάλου των Εκκλησιών Ελλάδος, Ρουμανίας και λοιπών, οι οποίες έλαβαν το αυτοκέφαλό τους από την Κωνσταντινούπολη το 19 αιώνα, δεν επιχειρήθηκαν κάτι ανάλογο;

Στην περίπτωση της Ελλάδος, της Ρουμανίας, της Σερβίας και της Βουλγαρίας, δεν επρόκειτο για δημιουργία από σχισματικούς μιας εκ παραλλήλου αυτοκεφάλου οντότητας, παρακάμπτοντας την ήδη υφιστάμενη κανονική Εκκλησία. Και όμως αυτό ακριβώς έρχεται να γίνει πραγματικότητα στην Ουκρανία. Ιδού, διατί η έκδοση Τόμου Αυτοκεφαλίας στους Ουκρανούς σχισματικούς, σε περίπτωση εάν εκδοθεί, στην πραγματικότητα δεν θα σημαίνει το αυτοκέφαλο, αλλά τη νομιμοποίηση του σχίσματος. Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς την αρμόδια αρχή στην Ορθόδοξη Εκκλησία η οποία δύναται να εκχωρεί το αυτοκέφαλο. Έν τούτοις, πασιφανές είναι ότι σε κανένα οι ιεροί κανόνες χορηγούν δικαίωμα νομιμοποιήσεως του σχίσματος.

Ενέργειες, στις οποίες είχε ήδη προχωρήσει η Εκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, καθώς και οι δηλώσεις των υψηλών στελεχών της ότι θα ολοκληρωθεί η διαδικασία εκχωρήσεως αυτοκεφαλίας στην Ουκρανία, επέβαλαν στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας να λάβει απαντητικά μέτρα. Με την απροκάλυπτη επιβουλή κατά της ακεραιότητας του κανονικού εδάφους της Ρωσικής Εκκλησίας η Ιερά Σύνοδός της, στη συνεδρία της 14^{ης} Σεπτεμβρίου, αποφάσισε την αναστολή της μνημονεύσεως του Παναγιωτάτου Πατριάρχη Βαρθολομαίου και τη συλλειτουργία με Ιεράρχες του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Επίσης η Σύνοδος εξέδωσε ανακοινωθέν, όπου παραθέτει ιστορικά στοιχεία, τα οποία μαρτυρούν το αδιαμφισβήτητο της εκκλησιαστικής υπαγωγής της Μητροπόλεως Κιέβου υπό το Πατριαρχείο Μόσχας, όποιες απόπειρες αναθεωρήσεως της εκκλησιαστικής ιστορίας σήμερα, 300 χρόνια μετά την επανένωσή τους, και γίνονται.

Το ίδιο ανακοινωθέν καλεί τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες να αναλάβουν πρωτοβουλία αδελφικής πανορθόδοξου διαβουλευσεως του Ουκρανικού εκκλησιαστικού. Διατί το έχουμε ανάγκη αυτή τη στιγμή; Διότι, πρώτον, η εκχώρηση αυτοκεφαλίας αποτελεί υπόθεση παντός του Ορθοδόξου πληρώματος, και όχι μόνο μιάς Εκκλησίας. Δεύτερον, η εκχώρηση αυτοκεφαλίας στους σχισματικούς θα συνεπάγεται τις καταστροφικές επιπτώσεις για την Ορθόδοξη ενότητα. Από πλευράς Ορθοδόξου εκκλησιολογίας, είναι αδύνατο να έχει κανείς ευχαριστιακή κοινωνία τόσο με την κανονική Εκκλησία, όσο και με πρόσωπα, τα οποία αποσχίσθηκαν εξ αυτής. Αυτή η κίνηση θα έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη ρήξη κοινωνίας μεταξύ των Πατριαρχείων Μόσχας και Κωνσταντινουπόλεως, μια ρήξη η οποία θα είναι πάρα πολύ δύσκολο να γεφυρωθεί.

Γνωρίζω αρκετούς Ιεράρχες της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ελλάδος και φρονώ ότι η πλειοψηφία αυτών τώρα παίρνουν κατάκαρδα τις εξελίξεις γύρω από το λεγόμενο Ουκρανικό αυτοκέφαλο. Πολλοί Ιεράρχες επισκέφθηκαν τόσο την Ουκρανία όσο και τη Ρωσία, και πολλοί φιλοξενούσαν προσκυνητές από το Πατριαρχείο Μόσχας, τόσο από τη Ρωσία, όσο και από την Ουκρανία. Τώρα, καθώς πλησιάσαμε το επικύνδυνο σημείο, μου έχει μείνει η ελπίδα ότι οι Σεβασμιώτατοι Ιεράρχες της Εκκλησίας της Ελλάδος με πολύ προσοχή θα αντιμετωπίσουν την διαμορφωθείσα κρίσιμη κατάσταση και θα πράξουν το παν προς ταχύτερη έναρξη της πανορθόδοξου διαβουλευσεως του Ουκρανικού εκκλησιαστικού, αλλωστε οι περαιτέρω μονομερείς κινήσεις ως προς το Ουκρανικό αυτοκέφαλο θα έχουν τις πλέον τραγικές επιπτώσεις για την ενότητα ολόκληρης της Αγίας Ορθοδοξίας.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/47127/>